บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ครั้งนี้ เพื่อศึกษาการปฏิบัติพิงพยาบาลในการตอบสนองต่อสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้การดูแลประจำวัน กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยวิกฤตทารกแรกเกิด และพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยทารกแรกเกิด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นระยะเวลา 6 เดือน ขึ้นไป จำนวน 11 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แบบสังเกตการปฏิบัติของพยาบาลในการตอบสนองสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้การดูแลประจำวัน ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ดัชนีความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 0.97 จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาทดสอบความเชื่อมั่นของการสังเกตกับผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าความเชื่อมั่นการสังเกตของผู้วิจัย เท่ากับ 1

ผลการวิจัยพบว่า

1.ทารกเกิดก่อนกำหนด แสดงสื่อสัญญาณขณะได้รับการดูแลประจำวัน ในกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม ดังนี้

1.1 กิจกรรมการประเมินสัญญาณชีพ แบ่งเป็น 2 กิจกรรม คือ การวัดอุณหภูมิ และการวัดความดันโลหิต พบว่าทารกแสดงสื่อสัญญาณ 17 อย่าง ซึ่งสื่อสัญญาณที่ทารกแสดงออกมากที่สุด 3 อย่าง ได้แก่ ทารกเกิดก่อนกำหนดมีอัตราการเต้นของหัวใจเพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.8 อยู่ไม่นิ่ง ดิ้น กระสับกระส่าย ร้อยละ 14.3 และมีความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือดลดลง < 88 % ร้อยละ 12.9 ตามลำดับ

1.2 กิจกรรมการดูแลความสะอาดร่างกาย แบ่งเป็น 5 กิจกรรม คือ การเช็ดตา การเช็ดสะดือ การเช็ดตัว การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการทำความสะอาดช่องปาก พบว่าทารกแสดงสื่อสัญญาณ 20 อย่าง ซึ่งสื่อสัญญาณที่ทารกแสดงออกมากที่สุด 3 อย่าง ได้แก่ ทารกเกิดก่อนกำหนดมีอัตราการเต้นของหัวใจเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.2 อยู่ไม่นิ่ง ดิ้น กระสับกระส่าย ร้อยละ 11.5 และมีใบหน้าเหยเก ร้อยละ 9.8 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. การปฏิบัติของพยาบาลในการตอบสนองสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนด ขณะให้การดูแลประจำวัน พบว่า พยาบาลตอบสนองโดยการหยุดกิจกรรม เมื่อทารกมีอัตราการเต้นของหัวใจลดลง และความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือด < 88 % ซึ่งกิจกรรมที่ทำให้ทารกมีสื่อสัญญาณดังกล่าว คือ การเช็ดสะดือ พยาบาลตอบสนองโดยการโอบด้วยมือ เมื่อทารกบิดตัว พบมากในกิจกรรมการวัดอุณหภูมิ พยาบาลตอบสนองโดยการห่อตัว เมื่อทารกอยู่ไม่นิ่ง ดิ้น กระสับกระส่าย พบมากในกิจกรรมการเช็ดตัว พยาบาลตอบสนองโดยการให้จุกหลอก เมื่อทารกดูดและทำท่าดูด พบในกิจกรรมการทำความสะอาดช่องปาก พยาบาลทำการจัดท่านอน เมื่อทารกแอ่นหลัง พบมากในกิจกรรมการทำความสะอาดช่องปาก พยาบาลจัดสิ่งแวดล้อม เมื่อทารกหาว พบในกิจกรรมการเช็ดตา พยาบาลให้การสัมผัสอย่างนุ่มนวล เมื่อทารกมีอัตราการเต้นของหัวใจเพิ่มขึ้น ซึ่งพบมากที่สุดในกิจกรรมการวัดอุณหภูมิ และพยาบาลพูดคุยกับทารก เมื่อทารกมีใบหน้าเหยเก พบในกิจกรรมการเช็ดสะดือ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า พยาบาลตอบสนองโดยการหยุดกิจกรรมเมื่อทารกแสดงสื่อสัญญาณในระบบประสาทอัตโนมัติ/สรีรวิทยา แต่สื่อสัญญาณของทารกที่บ่งบอกถึงความเครียด เช่น เกร็งแขนขา อยู่ไม่นิ่ง ดิ้น กระสับกระส่าย พยาบาลยังปฏิบัติกิจกรรมต่อไป ทั้งนี้พยาบาลควรตอบสนองสื่อสัญญาณความเครียดเพื่อส่งเสริมให้ทารกปรับตัวต่อความเครียดและกลับเข้าสู่ภาวะสมดุลโดยปฏิบัติคือ หยุดกิจกรรมทันทีจนกว่าค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือดมากกว่า 85% และอัตราการเต้นของหัวใจอยู่ในช่วง 100 – 180ครั้งต่อนาที จากนั้นส่งเสริมการปลอบโยนตัวเองของทารกเพื่อกลับเข้าสู่ภาวะสมดุล ซึ่งพิจารณาตามความเหมาะสมของทารกแต่ละราย (Als, 1982; Holditch-Davis et al., 2003; Holditch-Davis, & Blackburn; 2007)

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล พยาบาลที่ปฏิบัติงานดูแลทารกเกิดก่อนกำหนด สามารถนำข้อมูลพื้นฐานจากการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติของพยาบาลในการตอบสนองสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้การดูแลประจำวัน ไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการพยาบาล ให้มีความเหมาะสมกับทารกแต่ละราย

2. ด้านการบริหาร ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและพัฒนาคุณภาพการบริการของหน่วยงานที่ให้การดูแลทารกเกิดก่อนกำหนด

3. ด้านการศึกษา นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนด และการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อตอบสนองสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาที่เพิ่มกลุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เห็นการปฏิบัติของพยาบาลในการตอบสนองสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนดขณะได้รับการดูแลประจำวัน ได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งการปฏิบัติของพยาบาลในการตอบสนองสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนด เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved